

Bouwgeschiedenis van een huis

De informatie over de bouwgeschiedenis van een huis in schriftelijke bronnen is beperkt, zeker in de periode voor 1900. Gegevens over de bouw van huizen zijn bijvoorbeeld te vinden in de registers met schadeclaims na de buskruitramp van 1654. Ook in belastingregisters staat soms informatie over nieuw- of verbouw, omdat hierdoor de aanslag wijzigde. Het kadaster mat sinds 1832 opvallende wijzigingen aan het perceel en de bebouwing op in het z.g. 'Veldwerk' van de landmeter. Die wijzigingen werden later overgebracht op 'Hulpkaarten'. Beiden zijn te raadplegen in de Kadasterarchiefviewer op de studiezaal.

Vanaf 1880 werd het verplicht om bij bouw of verbouw van panden een vergunning aan te vragen bij de gemeente, Bouwtekeningen uit de periode van c 1880 zijn voor de gemeente Delft te vinden in het digitale 'bouwarchief' van Bouw- en Woningtoezicht op de studiezaal van het Stadsarchief. De bouwtekeningen van andere gemeenten zijn nog niet overgebracht, deze zijn ter inzage bij de betreffende gemeenten. Bouwtekeningen van voormalige gemeenten zijn te vinden in de archieven van deze gemeenten. Voor 1880 was het aanvragen van een bouwvergunning met tekening bij de overheid niet vereist. Uit deze periode zijn dan ook zelden tekeningen bewaard gebleven. Bedrijven waar met vuur of machines gewerkt werd of die een risico voor de volksgezondheid vormden, waren onderworpen aan een Hinderwetvergunning. De tekeningen bij deze vergunningen zijn vergelijkbaar met die in de bouwvergunningen. Deze vergunningen geven vaak informatie over de inrichting van het pand.

Vóór het ontstaan van Bouw- en Woningtoezicht in 1906 werden bouwplannen sinds 1814 in Delft beoordeeld door de Commissie van Fabricage. De 'bijgaande tekening' is echter zelden nog aanwezig. Vanouds was het gebruik van de openbare weg aan vergunningen onderhevig. Daarvoor moest een belasting met de naam 'recognitie' worden betaald. Dat gold voor allerhande bouwsels over de weg, zoals pothuizen, hekken, luifels en openslaande deuren, maar ook vanaf de 19e eeuw voor het plaatsen van objecten op de weg, zoals een steiger of het storten van puin bij verbouwingen. Vaak was de aannemer van bouwwerken degene die daarvoor de vergunning aanvraagde.

Bouwvergunningen, evenals hinderwetvergunningen, drankvergunningen en andere vergunningen (zoals voor uithangborden) werden tussen 1906 en 1956 in Delft door de Dienst Openbare Werken aangetekend op de zogenoemde 'bouwregistratiekaart' van het adres. Daarna op z.g. 'groene kaarten' van de Woningcarthotheek.

Daarnaast werden sloop, verbouwing en nieuwbouw ook door gemeenten geregistreerd ten behoeve van de onroerend goed belasting. Dat gold in principe ook al voor de vroegere verponding, al is veel daarvan verloren gegaan.

Bijzonder is het onderzoek van de Gezondheidscommissie in de jaren 1905-1910 naar de woonomstandigheden in kleine huurwoningen in de gemeente Delft. De formulieren daarvan zijn van alle afzonderlijke woningen bewaard gebleven.